

Ankara Üniversitesi Açık Ders Notları

FEL 220 Zihin Felsefesi

5. HAFTA:

Materyalizm: Davidson

Her zihinsel olay için doğru bir fiziksel betimeleme yapılabilir.

Eylem özgürlüğü ?

Üç İlke:

Özgürlüğe yer açan bir materyalizm, üç ilke arasındaki çelişki görüntüsünden kurtulmaya bağlı.

1. karşılıklı nedensel etkileşim ilkesi

Zihinsel olay ↔ fiziksel olay

2. nedenselliğin yasalı karakteri ilkesi

Doğal bilimsel yasaları ifade eden genellemelerle kayıtlı olma anlamında 'yasa-benzeri' olma (deterministik yapı)

3. zihinsel olanın kuraldışılığı (anomalisi)

Zihinsel olayların kural-dışı, yani kestiriminde kullanılabilecek herhangi bir yasanın bulunmaması

Bu üç ilke tutarsız gibi görünse de, her biri doğru.

Sadece görünüşte bir tutarsızlık var, ve üçü birlikte doğru.

Görünüştaki çelişki: zihinsel olaylar fiziksel olaylara neden oluyorsa, bunlar deterministik doğa yasaları altında görülmeli, ama üçüncü ilke bunun olanaklı olmadığını söylüyor. Ve eğer zihinsel olaylar doğa yasaları altında sınıflandırlamıyorsa, bu durumda da ya fiziksel olaylara neden olmazlar ya da neden sonuç ilişkisi altında sıkı bir belirlenimci yasa altına sokulamıyor demektir.

Bu iç ilkeyi uzlaştırmak için: zihin-beyin özdeşliği kuramı, zihinsel olay-fiziksel olay özdeşliği kuramı savunulmalı.

“zihinsel olaylar fiziksel olaylarla özdeştir.”

Aykırı Monizm:

Her zihinsel olay bir fiziksel olayla özdeş; ama her fiziksel olay bir zihinsel olayla özdeş değil.

Fiziksel terimlerle betinlenme: fiziksel olay

Yönelimsellik sergileme: zihinsel olay

Yasalı monizm: her zihinsel olay fiziksel bir olaydır ve psikofiziksel yasalar yoluyla fiziksel olay verildiğinde zihinsel olay da kestirilebilir.

Aykırı düalizm (kartezyenizm): hiçbir zihinsel olay hiçbir fiziksel olayla özdeş değildir. Fiziksel olay bilinse de zihinsel olay kestirilemez.

Yasalı düalizm: zihinsel olaylar ve fiziksel olaylar özdeş değil ama karşılıklı bir ilişki içinde ve fiziksel olaya ilişkin bilgiyle zihinsel olay kestirilebilir.

Davidson'un pozisyonu ise Aykırı Monizm: her fiziksel olay zihinsel olayla özdeş, ama fiziksel olaylara ilişkin bilgimiz ne derece tam olursa olsun zehinsel olaylar kestirilemez.

Yani özdeşlik var ama, psikofiziksel yasallık (determinizm) yok. Fiziksel olaylara ilişkin hiçbir yasa bir zihinsel olayın önceden kestirimine olanak vermez.

Ancak özdeşlik kuramı kabul edildiğinden, zihinsel olan da fiziksel olana bir anlamda bağlı.

Zihinsel olanın fiziksel olana ardıllığı (supervenience)

Dolayısıyla zihinsel ve fiziksel olaylar arasında sadece nedensel etkileşim değil, özdeşlik ilişkisi de vardır. zihinsel olaylar, onlar için geçerli olan fiziksel betimlemelerden dolayı doğal yasalar altında görülebilirler; ama zihinsel terimlerle betimlenen zihinsel olaylar hiçbir doğal yasa altında sınıflandırılmaz.

Böylece üç ilke de korunmuş olur.

Zihinsel olanla fiziksel olan nedensel olarak etkileşir, nedensellikle varsa bir yasa da vardır ve zihinsel olan yasayla kayıtlı değildir. Zihinsel olaylar nedensel etkinliğe, onlar hakkında doğru olan fiziksel betimlemelerden dolayı sahip olur.

(Stephen Priest, Zihin Üzerine Teoriler)